

Dosarul nr. 2r-283/23
2-22148378-01-2r-29062023

Prima instanță: Judecătoria Drochia, sediul Central (jud. R. Chistruga)
Instanța de apel: Curtea de Apel Bălți (jud. A. Garbuz, Iu.Grosu, A.Ciobanu)

DECIZIE

06 septembrie 2023

mun. Chișinău

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

Completul de judecată, în componența:
Președinte, judecător
Judecători

Viorica Puica
Oxana Parfeni
Aliona Donos

examinând recursul declarat de către Valeri Preahin,
în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Organizația de Creditare Nebancară „Credits 2 All” Societate cu Răspundere Limitată împotriva lui Valeri Preahin cu privire la încasarea datoriei și compensarea cheltuielilor de judecată,

împotriva încheierii din 26 mai 2023 a Curții de Apel Bălți, prin care s-a restituit cererea de apel depusă de Valeri Preahin, împotriva hotărârii din 15 decembrie 2022 a Judecătoria Drochia, sediul Central,

c o n s t a t ă:

La 11 octombrie 2022, Organizația de Creditare Nebancară „Credits 2 All” Societate cu Răspundere Limitată a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Valeri Preahin cu privire la încasarea datoriei și compensarea cheltuielilor de judecată.

Prin hotărârea din 15 decembrie 2022 a Judecătoria Drochia, sediul Central, s-a admis cererea de chemare în judecată depusă de Organizația de Creditare Nebancară „Credits 2 All” Societate cu Răspundere Limitată. S-a încasat de la Valeri Preahin, în beneficiul Organizației de Creditare Nebancară „Credits 2 All” Societate cu Răspundere Limitată, datoria în mărime de 27 150, 38 de lei, suma de 815 de lei drept compensare a cheltuielilor de judecată cu titlu de taxă de stat și suma de 21,90 de lei, drept cheltuieli pentru notificarea prealabilă a debitorului.

Nefiind de acord cu hotărârea din 15 decembrie 2022 a Judecătoria Drochia, sediul Central, la 09 ianuarie 2023, Valeri Preahin a depus apel nemotivat, solicitând casarea hotărârii primei instanțe, cu pronunțarea unei noi hotărâri prin care cererea de chemare în judecată să fie respinsă integral. Totodată, a solicitat să fie scutit de la achitarea taxei de stat la depunerea cererii de apel, în mărime de 611, 25 de lei.

Prin încheierea din 07 aprilie 2023 a Curții de Apel Bălți, s-a respins cererea apelantului Valeri Preahin privind scutirea de la plata taxei de stat. Nu s-a dat curs cererii de apel depusă de Valeri Preahin. S-a acordat apelantului termen până la 26 aprilie 2023, ora 16.00, pentru înlăturarea neajunsurilor cererii de apel și prezentarea la Direcția Documentare și Evidență Procesuală a Curții de Apel Bălți (cancelarie) a dovezii de plată a taxei de stat în original la depunerea cererii de apel în mărime de 611, 25 de lei și depunerea apelului motivat.

Prin încheierea din 02 mai 2023 a Curții de Apel Bălți, s-a acordat apelantului Valeri Preahin un termen suplimentar până la data de 17 mai 2023, ora 16:00, pentru a prezenta instanței de apel, apelul motivat dactilografiat în limba de stat și bonul de plată a taxei de stat în mărime de 611,25 lei. S-a explicat apelantului că dacă nu va lichida neajunsurile menționate și la Direcția Evidență și Documentare Procesuală (cancelarie) a Curții de Apel Bălți, până la data de 24 mai 2023, ora 16:00, nu va fi prezentat și înregistrat apelul motivat dactilografiat în limba de stat și bonul de plată a taxei de stat, cererea de apel nu va fi considerată depusă și împreună cu toate documentele anexate va fi restituită.

Prin încheierea din 26 mai 2023 a Curții de Apel Bălți, s-a restituit cererea de apel depusă de Valeri Preahin, din motiv că nu a executat indicațiile instanței stabilite prin actul judecătoresc, astfel nu a prezentat apelul motivat și dovada de plată a taxei de stat până la data de 24 mai 2023, ora 16:00.

La 19 iunie 2023, prin intermediul oficiului poștal, Valeri Preahin a declarat recurs împotriva încheierii din 26 mai 2023 a Curții de Apel Bălți, solicitând casarea încheierii contestate, admiterea cererii privind scutirea de la achitarea taxei de stat la depunerea cererii de apel și examinarea apelului declarat împotriva hotărârii din 15 decembrie 2022 a Judecătoriei Drochia, sediul Central.

În motivarea recursului, a indicat că instanța de apel neîntemeiat a restituit cererea de apel și a respins cererea privind scutirea de la achitarea taxei de stat, nu a ținut cont de argumentele invocate în cererea de apel că nu are posibilitate să achite taxa de stat, situația sa materială este precară, nu este angajat în câmpul muncii, are probleme grave de sănătate.

A menționat că din cauza stării de sănătate, în perioada din luna martie până în luna mai 2023, a primit un tratament, din acest motiv nu a avut posibilitate să depună cererea de apel motivată, cum a solicitat instanța de apel.

A mai notat că argumentele instanței de apel că nu a prezentat informația cu privire la venitul său lunar nu poate fi un motiv întemeiat pentru respingerea cererii privind scutirea de la achitarea taxei de stat.

În conformitate cu art. 425 din Codul de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Din materialele cauzei rezultă că încheierea din 26 mai 2023 a Curții de Apel Bălți a fost recepționată de Valeri Preahin, la 15 iunie 2023, fapt ce se confirmă prin avizul de recepție anexat la materialele cauzei (f.d. 66, 67).

Astfel, recursul declarat de către Valeri Preahin, la 19 iunie 2023, se consideră depus în termen.

Examinând temeiurile invocate în cererea de recurs, în raport cu materialele dosarului și prevederile legale aplicabile speței, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Valeri Preahin urmează a fi respins, cu menținerea încheierii instanței de apel, din motivele ce succed.

În conformitate cu prevederile art. 427 lit. a) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea.

În conformitate cu art. 428 din Codul de procedură civilă, decizia instanței de recurs, emisă după examinarea recursului împotriva încheierii, rămâne irevocabilă din momentul emiterii. Decizia se plasează pe pagina web a instanței la data emiterii. Copia deciziei se remite părților în termen de 5 zile de la data emiterii.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține că, la 09 ianuarie 2023, Valeri Preahin a depus apel nemotivat împotriva hotărârii din 15 decembrie 2022 a Judecătorei Drochia, sediul Central, solicitând casarea hotărârii primei instanțe, cu pronunțarea unei noi hotărâri prin care cererea de chemare în judecată să fie respinsă integral. Totodată, a solicitat să fie scutit de la achitarea taxei de stat la depunerea cererii de apel (f.d. 52-53).

În conformitate cu art. 364 alin. (1) și (2) din Codul de procedură civilă, cererea de apel se depune în scris la instanța judecătorească a cărei hotărâre se atacă, cu plata taxei de stat în cazul în care apelul se impune cu taxă, în condițiile legii.

Cererea de apel și înscrisurile noi care nu au fost prezentate în primă instanță se depun cu atâtea copii câți participanți la proces sînt, plus cîte o copie pentru instanța de apel. Copiile de pe înscrisuri se legalizează în modul stabilit de lege.

Conform art. 365 alin. (1) lit. d), (1¹) și (4) din Codul de procedură civilă, în cererea de apel se indică motivele de fapt și de drept pe care se întemeiază apelul.

Elementele cererii de apel prevăzute la alin.(1) lit. d), e) și h) pot fi incluse într-o cerere de apel suplimentară depusă după data întocmirii hotărârii integrale.

La cererea de apel se anexează dovada de plată a taxei de stat dacă apelul se impune cu taxă.

În conformitate cu prevederile art. 368 alin. (1) din Codul de procedură civilă, dacă cererea de apel nu întrunește condițiile prevăzute la art.364 și 365 și dacă cererea este depusă fără plata taxei de stat, instanța de apel dispune printr-o încheiere, fără înștiințarea participanților la proces, să nu se dea curs cererii, acordând apelantului un termen pentru lichidarea neajunsurilor.

În conformitate cu art. 369 alin. (1) lit. a) din Codul de procedură civilă, instanța de apel restituie, printr-o încheiere, cererea dacă apelantul nu a îndeplinit în termen indicațiile instanței de apel din încheierea emisă în conformitate cu art.368 alin.(1).

Prin încheierea din 07 aprilie 2023 a Curții de Apel Bălți, a fost respinsă cererea apelantului Valeri Preahin privind scutirea de la plata taxei de stat. Nu s-a dat curs cererii de apel depusă de Valeri Preahin. S-a acordat apelantului termen până la 26 aprilie 2023, ora 16:00, pentru înlăturarea neajunsurilor cererii de apel și prezentarea la Direcția Documentare și Evidență Procesuală a Curții de Apel Bălți (cancelarie) a dovezii de plată a taxei de stat în original la depunerea cererii de apel în mărime de 611, 25 de lei și depunerea apelului motivat (f.d. 56-57).

Ulterior, prin încheierea din 02 mai 2023 a Curții de Apel Bălți, s-a acordat apelantului Valeri Preahin un termen suplimentar pentru lichidarea neajunsurilor și anume prezentarea apelului motivat și bonului de plată a taxei de stat, la Direcția Evidență și Documentare Procesuală (cancelarie) a Curții de Apel Bălți, până la data de 24 mai 2023, ora 16:00, deoarece apelantul a recepționat cu întârziere încheierea din 07 aprilie 2023, potrivit avizului de recepție, la 26 aprilie 2023 (f.d. 60).

Art. 84 din Codul de procedură civilă stabilește că se impune cu taxă de stat fiecare cerere de chemare în judecată (inițială și reconvențională), cererea intervenientului principal, cererea vizând cauzele cu procedură specială, cererea de eliberare a ordonanței judecătorești, cererea de declarare a insolvenței, cererea de eliberare a titlului executoriu privind executarea hotărârilor arbitrale, cererea de apel, cererea de recurs, precum și cererea de eliberare a copiilor (duplicatelor) de pe actele judecătorești.

În conformitate cu art. 85 alin. (4) din Codul de procedură civilă, în funcție de situația materială și de probele prezentate în acest sens, persoana fizică sau juridică este scutită de către judecător (de către instanța judecătorească) de plata taxei de stat sau de plata unei părți a ei.

În condițiile speței, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție relevă că, cererea de apel împotriva hotărârii din 15 decembrie 2022 a Judecătoriei Drochia, sediul Central, a fost depusă de către Valeri Preahin, fără achitarea taxei de stat, solicitând scutirea de la plata taxei de stat, în temeiul art. 85 alin. (4) din Codul de procedură civilă, însă nu a confirmat imposibilitatea achitării acesteia la depunerea cererii de apel.

Prin urmare, Curtea de Apel Bălți prin încheierea din 07 aprilie 2023 corect a respins cererea apelantului Valeri Preahin privind scutirea de la plata taxei de stat, deoarece în motivarea cerințelor de scutire de la plata taxei de stat nu a prezentat probe care ar confirma starea sa precară, acordându-i termen pentru lichidarea neajunsurilor.

În termenul indicat de instanța de apel, Valeri Preahin nu a înlăturat neajunsurile indicate în încheierea fără curs din 07 aprilie 2023 și în încheierea din 02 mai 2023 a Curții de Apel Bălți și anume de a prezenta apelul motivat și dovada de plată a taxei de stat.

Prin încheierea Curții de Apel Bălți din 26 mai 2023, a fost restituită cererea de apel depusă de Valeri Preahin, în temeiul art.369 alin.(1) lit. a) din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art. 110 din Codul de procedură civilă, termen de procedură este intervalul, stabilit de lege sau de judecată (judecător), în interiorul căruia instanța (judecătorul), participanții la proces și alte persoane legate de activitatea instanței trebuie să îndeplinească anumite acte de procedură ori să încheie un ansamblu de acte.

Conform art. 111 alin. (1) – (4) din Codul de procedură civilă, actele de procedură se efectuează în termenul prevăzut de lege. În cazul în care nu este stabilit prin lege, termenul de procedură se fixează de către instanța judecătorească. Termenul de procedură se instituie prin indicarea unei date calendaristice, datei

comunicării actului de procedură, a unei perioade sau prin referire la un eveniment viitor și cert că se va produce. În ultimul caz, actul de procedură poate fi efectuat în decursul întregii perioade. Dacă începutul curgerii termenului este determinat de un eveniment sau moment în timp care va surveni pe parcursul zilei, inclusiv de comunicarea actului de procedură, atunci ziua survenirii evenimentului sau a momentului nu se ia în considerare la calcularea termenului. Dacă începutul curgerii termenului se determină prin începutul unei zile, această zi se include în termen.

Potrivit art. 112 alin. (4) din Codul de procedură civilă, dacă actul de procedură trebuie efectuat nemijlocit în instanța judecătorească ori în o altă organizație, termenul se consideră expirat la ora care încheie programul lor sau la care încetează operațiunile respective.

Din norma de drept menționată rezultă că în cazul în care instanța de judecată a stabilit data până la care trebuie efectuată acțiunea (operațiunea) procesuală, partea care trebuie să o execute are obligația de a îndeplini acțiunea (operațiunea) respectivă până la data și ora indicată în actul de dispoziție judecătoresc. Termenul imperativ stabilit de către instanța de judecată (judecător) este unul obligatoriu și peremptoriu, aceluși prevăzut de lege. Mai mult ca atât, în cazul în care actul de procedură trebuie efectuat nemijlocit în instanța judecătorească ori într-o altă organizație, termenul se consideră expirat la ora la care se încheie programul lor sau la care încetează operațiunile respective.

În conformitate cu art. 113 din Codul de procedură civilă, dreptul de a efectua actul de procedură încetează odată cu expirarea termenului prevăzut de lege ori stabilit de instanța de judecată. Nerespectarea termenului atrage după sine decăderea din dreptul de a efectua actul de procedură, dacă legea nu prevede altfel.

Analizând circumstanțele cauzei în raport cu normele de drept citate supra, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră justă soluția instanței de apel de restituire a cererii de apel, or, Valeri Preahin nu s-a conformat indicațiilor instanței de apel stabilite prin încheierea din 07 aprilie 2023 și încheierea din 02 mai 2023 și nu a prezentat apelul motivat și dovada de plată a taxei de stat, în termenul stabilit.

Cu referire la mențiunile invocate de către Valeri Preahin precum că în perioada din luna martie până în luna mai 2023 a primit un tratament și din acest motiv nu a avut posibilitate să depună apelul motivat, Completul de judecată le apreciază ca neîntemeiate, fiind declarative, fără suport probatoriu.

Corelând normele de drept procedural cu situația de fapt, precum și în contextul prevederilor art. 56 alin. (3), art. 61 alin.(1) din Codul de procedură civilă, conform cărora participanții la proces sunt obligați să se folosească cu bună-credință de drepturile lor procedurale, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție învederează că, Curtea de Apel Bălți corect a punctat că apelantul în termenul acordat nu a îndeplinit indicațiile instanței de apel în vederea înlăturării neajunsurilor admise la depunerea cererii de apel, ceea ce a determinat restituirea cererii de apel, în temeiul art. 369 alin.(1) lit.a) din Codul de procedură civilă.

În aceeași ordine de idei, Completul de judecată notează că, Valeri Preahin, contestând cu apel hotărârea primei instanțe, avea obligația de a întreprinde toate

măsurile necesare de a-și proteja drepturile sale de acces la instanță (cauza Van Harn vs. Germania, nr. 7557/03 din 11 septembrie 2007, cauza Pîrnău ș.a. vs Republica Moldova din 31 ianuarie 2012, cauza SA „Universul” vs Republica Moldova din 10 iulie 2012).

Recurentul nu a dat dovadă de diligență în realizarea drepturilor sale, astfel, soluția adoptată de instanța de apel prin încheierea recurată privind restituirea cererii de apel în rezultatul nelichidării neajunsurilor este compatibilă cu respectarea garanțiilor unui proces echitabil, în sensul prevederilor art. 6 § 1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, având în vedere obligația părților privind exercitarea drepturilor procedurale cu bună credință și în termen.

Din considerentele menționate, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul declarat de Valeri Preahin și de a menține încheierea din 26 mai 2023 a Curții de Apel Bălți.

În conformitate cu art. 424 alin. (2), art. 427 lit. a), art. 428 din Codul de procedură civilă, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se respinge recursul declarat de către Valeri Preahin.

Se menține încheierea din 26 mai 2023 a Curții de Apel Bălți, în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Organizația de Creditare Nebancară „Credits 2 All” Societate cu Răspundere Limitată împotriva lui Valeri Preahin cu privire la încasarea datoriei și compensarea cheltuielilor de judecată.

Decizia este irevocabilă.

Președinte, judecător

Viorica Puica

Judecători

Oxana Parfeni

Aliona Donos